

Kuratorium Oświaty w Warszawie

Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Warszawa, dn. 31 sierpnia 2020 r.

KOG.571.124.2020

**Dyrektorzy szkół/placówek
województwa mazowieckiego**

dotyczy: działań wychowawczych i profilaktycznych

Szanowni Państwo,

działania wychowawcze szkoły, wychowanie do wartości oraz kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych zostały wyznaczone w roku szkolnym 2020/2021 jako jeden z kierunków realizacji polityki oświatowej państwa.

W tym kontekście, oprócz spraw związanych z organizacją edukacji w trudnym czasie pandemii, stają przed dyrektorami szkół kolejne ważne wyzwania.

Zwracam się do Państwa Dyrektorów o zaangażowanie i staranność w zakresie opracowania programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły. Przypominam, że program opracowuje się na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Za przeprowadzenie ww. diagnozy jest odpowiedzialny dyrektor szkoły¹. Zatem treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym zawarte w programie wynikają z przeprowadzonego rozpoznania potrzeb uczniów.

Ponadto nowelizowane przepisy prawa² dają uprawnienie dyrektorowi szkoły w przypadku czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły w związku z COVID-19 do ustalenia, w porozumieniu z radą pedagogiczną i radą rodziców, potrzeby modyfikacji w trakcie roku szkolnego realizowanego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz, w razie potrzeby, modyfikacji tego programu.

Za niepokojące uznaję niektóre inicjatywy edukacyjne podmiotów zewnętrznych, o charakterze profilaktycznym, dotyczące szeroko pojętej edukacji seksualnej, adresowane wprost do młodzieży, czyli także osób małoletnich, pozostających pod władzą rodzicielską.

W ślad za pismem kierowanym do Państwa w roku ubiegłym (z 27 sierpnia 2019r., znak: KOG.571.175.2019), a dotyczącym wprowadzania do szkół programów o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, tym razem także zwracam się o przestrzeganie prawa w tym zakresie.

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe – j. t. Dz. U. z 2020 r., poz. 910 z późn. zm., art. 26 ust. 2 i 3.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, § 1 pkt 1.

Ponownie przypominam, że działalność edukacyjna szkoły określona jest przez szkolny zestaw programów nauczania oraz program wychowawczo – profilaktyczny, który uchwała rada rodziców. Włączenie do zajęć szkolnych programów proponowanych przez różne podmioty pozaszkolne, w tym władze samorządowe, także na zasadzie dobrowolnego udziału, z pominięciem rodziców uczniów, jest niezgodne z przepisami.

Art. 48 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej³ daje prawo rodzicom do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

Ponadto, zgodnie z regulacją cytowanej ustawy Prawo oświatowe⁴ „W szkole i placówce mogą działać, z wyjątkiem partii i organizacji politycznych, stowarzyszenia i inne organizacje, a w szczególności organizacje harcerskie, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki.

2. Podjęcie działalności w szkole lub placówce przez stowarzyszenie lub inną organizację, o których mowa w ust. 1, wymaga uzyskania zgody dyrektora szkoły lub placówki, wyrażonej po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki i rady rodziców.”

Warto podkreślić również, iż podstawa programowa kształcenia ogólnego z przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie⁵ zawiera treści wspierające młodzież w procesie dorastania, informujące o zagadnieniach związanych z seksualnością człowieka, pozwalające przygotować się do pełnienia ról w rodzinie.

Natomiast w celu zagwarantowania konstytucyjnych uprawnień rodziców oraz prawa do informacji, istnieje obowiązek, aby w każdym roku szkolnym przed przystąpieniem do realizacji zajęć wychowania do życia w rodzinie, nauczyciel prowadzący je wraz z wychowawcą klasy przeprowadził co najmniej jedno spotkanie informacyjne z rodzicami uczniów niepełnoletnich oraz z uczniami pełnoletnimi. Celem spotkania jest przedstawienie pełnej informacji o celach i treściach realizowanego programu nauczania, podręcznikach oraz środkach dydaktycznych. Za przeprowadzenie tych spotkań jest odpowiedzialny dyrektor szkoły.⁶

Po raz kolejny wskazuję, że zadania samorządu terytorialnego w zakresie oświaty publicznej zostały ściśle określone w przepisach prawa i organ prowadzący szkołę może ingerować w działalność szkoły lub placówki wyłącznie i na zasadach określonych w ustawie Prawo oświatowe.⁷

³ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Dz. U. z 1997r., poz. 483 z późn. zm.

⁴ Ustawa Prawo oświatowe, art. 86 ust. 1 i 2.

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej – Dz. U. z 2017r., poz. 356 z późn. zm.

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego – t. j. Dz. U. z 2014r., poz. 395 z późn. zm.

⁷ Ustawa Prawo oświatowe, art. 58.

Przedsięwzięcia o charakterze wychowawczym i profilaktycznym (m. in. warsztaty dla młodzieży, inicjatywy kulturalne) dedykowane młodzieży w przestrzeni szkolnej, muszą odpowiadać standardom prawnym, z poszanowaniem konstytucyjnych praw i wolności człowieka i obywatela oraz uprawnień dyrektora szkoły.

Przed nami kolejny trudny rok szkolny i ważne zadania dyrektora szkoły, organu prowadzącego, związane z zapewnieniem każdemu uczniowi bezpiecznych warunków edukacji.

Wspierajmy naszych uczniów w bieżącej pracy, dołożmy starań, aby rozpoznać i zaspokoić ich potrzeby (społeczne, poznawcze, psychologiczne, inne).

Zadbajcie Państwo, aby realizowane w szkole przedsięwzięcia wychowawczo – profilaktyczne, odpowiadały zdiagnozowanym i rzeczywistym potrzebom uczniów, w porozumieniu z ich rodzicami.

Z wyrazami szacunku

Mazowiecki Kurator Oświaty

/-/

Aurelia Michałowska